

Projectresultaat

Vergroening sociale voedseltuin in Ooststellingwerf - Friesland

Impulsronde Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak (GLIA)

OVER HET PROJECT

We schaalden de sociale voedseltuin 'De Kleine Boerderij' in Fochteloo op tot een plek waar rond de 200 huishoudens met een minimuminkomen toegang krijgen tot verse, onbespoten groenten, fruit, kruiden en aardappelen. Wekelijks oogsten we voor alle 80 huishoudens van de voedselbank (voor 3 dagen groenten), voor tientallen huishoudens via het Leger des Heils en voor ruim 70 zelfoogstgezinnen. De tuin is uitgegroeid tot een levendige ontmoetingsplek: iedere dinsdag- en donderdagochtend werken vrijwilligers mee, waaronder veel (Syrische) nieuwkomers in het kader van hun inburgering, en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of burn-out die zo weer dichterbij de maatschappij komen. Op 28 juni 2025 organiseerden we een succesvolle open dag en op 5 juli organiseerden we samen met de wijk Heerlijk Happen Haerenkwartier – een gezond foodfestival in het Haerenkwartier, een wijk

waar armoede is – om bewoners laagdrempelig kennis te laten maken met gezond eten en onze tuin. Daarnaast organiseerden we meewerkdagen voor sponsors, kook- en tuinworkshops voor honderden kinderen en sociale ontmoetingsmomenten. Zo bevorderen we gezonde voeding, sociale cohesie, beweging in de buitenlucht en ecologische duurzaamheid. We werken volledig zonder bestrijdingsmiddelen, wat biodiversiteit en een gezonde bodem versterkt en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving voor iedereen.

GELEERD VAN PRAKTIJKVOORBEELD

We maakten gebruik van het bestaande praktijkvoorbeeld van de sociale voedseltuin 'Sociaal en Vitaal' in Nieuwehorne. Hun succesvolle aanpak – het combineren van gratis of laagdrempelig zelfoogsten met sociale ontmoeting, educatie en

vrijwilligersparticipatie – vertaalden we naar onze eigen context in Fochteloo, gemeente Ooststellingwerf. We leerden hoe belangrijk het is om sterke samenwerkingen te hebben met lokale partners, zoals voedselbanken, welzijnsorganisaties en gemeenten voor het bereiken van de juiste doelgroepen. Nieuwe inzichten zijn onder andere het grote belang van structurele vrijwilligersmomenten (dinsdag- en donderdagochtend) voor continuïteit, en hoe activiteiten zoals Heerlijk Happen in een wijk met armoede laagdrempelig nieuwe deelnemers aantrekken. Ook werkte het uitnodigen van minimagezinnen via de gemeente zeer goed; hieraan werd massaal gehoor gegeven. Deelnemers komen structureel, slaan zelden een week over en maken er een gezellig uitje van – inclusief het plukken van een bosje bloemen. We hebben ervaren dat het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, nieuwkomers en mensen in burn-out niet alleen hun welzijn en integratie bevordert, maar ook de sociale cohesie en het draagvlak voor de tuin versterkt.

INWONERSPARTICIPATIE

Bij het opschalen werkten we intensief samen met inwoners van de gemeente Ooststellingwerf – zowel gebruikers van de tuin als vrijwilligers en medewerkers. Minimagezinnen oogsten wekelijks zelf hun groenten en maken daar vaak een gezellig uitje van. Iedere dinsdag- en donderdagochtend werken vrijwilligers mee, waaronder Syrische nieuwkomers (inburgering) en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of burn-out, die zo weer aansluiting vinden bij de maatschappij. De tuin is altijd toegankelijk voor iedereen om te wandelen en te genieten, en via kinderactiviteiten in samenwerking met welzijnsorganisaties trekken we ook veel ouders en kinderen. Dankzij open dagen, oogst- en kookworkshops en Heerlijk Happen komen we in contact met nieuwe doelgroepen, waardoor de tuin een plek is van ontmoeting, samenwerking en wederkerigheid.

PROCES

We werkten samen ook met de gemeente Ooststellingwerf, GGD Fryslân, de

Voedselbank, het Leger des Heils, welzijnsorganisatie Scala, wijk- en buurtverenigingen, lokale bedrijven en sponsors zoals Rabobank, Univé en Fonds De Friesland. De samenwerking verliep constructief en in goed overleg; iedere partij bracht zijn eigen netwerk en expertise in om de juiste doelgroepen te bereiken en de tuin verder te ontwikkelen. Rabobank en Univé stuurden medewerkers naar de tuin om te helpen tijdens speciale 'meewerkdagen'. Lokale hulporganisaties zorgden voor de toeleiding van deelnemers, terwijl de tuinder in overleg met het bestuur praktische beslissingen nam over inrichting, oogstverdeling en activiteiten.

TIPS VOOR ANDERE GEMEENTEN EN GGD'EN

Het aanvragen van een vergunning is één van de lastigste onderdelen in het proces van een sociale voedseltuin.

1. Benoem één gemeentelijk aanspreekpunt. Een vaste contactpersoon binnen de gemeente die het initiatief begeleidt, voorkomt veel frustratie en versnelt het proces.
2. Maak het vergunningenproces vooraf helder. Spreek van tevoren duidelijk af welke stappen, documenten, kosten en doorlooptijden gelden, en communiceer dit over en weer. Dit voorkomt dat initiatiefnemers afhaken door onduidelijkheid of lange wachttijden.
3. Wees niet te bezorgd over eventuele weerstand in de buurt. Onze ervaring bij alle sociale voedseltuinen tot nu toe is dat verandering soms eerst op weerstand stuit, maar dat zodra de tuin er is, het overgrote deel van de omwonenden positief is en zelfs meedoet in de tuin. Het helpt om omwonenden uit te nodigen samen een sociale voedseltuin te bekijken en duidelijk af te spreken welke zaken er veranderen: Wat komt er te staan? Waar precies? Enzovoort.

KENNISDELING

We deelden onze resultaten breed via onze eigen communicatiekanalen en (regionale) media. Via ons Instagram-account met ruim 60.000 volgers en onze website www.dekleineboerderij.frl plaatsten we regelmatig updates, foto's en verhalen. Daarnaast verschenen we veel in de pers, waaronder bij de lokale omroep, in regionale kranten en in diverse nieuwsartikelen. Dit zorgde voor brede bekendheid en betrokkenheid bij zowel inwoners als samenwerkingspartners. Voor een volledig overzicht van ons mediabereik en onze publicaties verwijzen we naar de meest recente jaarlijkse rapportage op dekleineboerderij.frl/nieuws.

Project 11010042410024 is 1 van de [30 impulsprojecten](#) uit ons programma [Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak](#) (GLIA).

Met deze impuls hebben zij praktische verbeteringen doorgevoerd voor een gezonde(re) leefomgeving.

WWW.ZONMW.NL

MET KENNIS WERKEN AAN EEN GOEDE GEZONDHEID VOOR IEDEREEN

Ontdek nog meer resultaten op
www.zonmw.nl/glia

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
info@zonmw.nl